

Pyllau dŵr glân ar gyfer bywyd gwylt

PROSIECT 50 MLYNEDD I GREU RHWYDWAITH O BYLLAU DŴR GLÂN AR GYFER BYWYD GWYLLT DŴR CROYW

1. Pam y mae angen creu pyllau dŵr glân?

Mae nod y Prosiect Miliwn o Byllau yn sym: creu pyllau newydd sy'n garedig i bywyd gwylt - y math o byllau a oedd unwaith yn gyffredin mewn tirweddau naturiol.

Mae anifeiliaid a phlanhigion wedi esblygu dros filiynau o flynyddoedd i fyw mewn pyllau. Y ffordd orau o warchod bywyd gwylt mewn pyllau heddiw yw creu cyrff dŵr sy'n efelychu'r pyllau gwylt glân a oedd yn gyffredin yn y gorffennol. Nid yw hynny'n anodd oherwydd gall pyllau naturiol fod o unrhyw siâp, maint a dyfnder, ac mae llawer ohonynt yn fach iawn ac yn dymhorol! Y prif ofyniad yw bod y pwll yn cynnwys dŵr glân heb ei lygru.

2. Pam nad yw rheoli pyllau sy'n bodoli eisoes yn ddigon?

Mae hwn yn gwestiwn cyffredin iawn: 'pam rydym yn trafferthu cloddio pyllau newydd - pam nad yw rheoli pyllau sy'n bodoli eisoes yn ddigon?'

Mae rhai manteision unigryw sy'n golygu bod creu pyllau'n ffordd arbennig o effeithiol o helpu bywyd gwylt dŵr croyw:

- Mae pyllau newydd yn eich galluogi i ddechrau â llechen lân. Yr hyn sy'n hollbwysig yw bod modd eu cloddio mewn mannau lle bydd yn hawdd ac yn gyfleus cadw dŵr y pwll yn lân gydol ei oes. Mae dystiolaeth yn dangos bod 80% o byllau cefn gwlad wedi'u diraddio erbyn hyn. Mae'n aml yn anodd glanhau'r pyllau ac mae'n amhosibl sicrhau na chânt eu llygru.
- Fel rheol, mae creu pyllau'n 'fwy diogel' na rheoli pyllau. Wrth reoli pwll, ceir risg bob amser y bydd y gwaith yn gwneud niwed. I ddarganfod a yw hynny'n debygol, mae'n bosibl y bydd angen cynnal arolygon profesynol drud o'r bywyd gwylt sy'n bodoli eisoes. Mae creu pyllau yn rhatach ac yn symlach.

3. Sut mae creu pwll newydd dŵr glân?

Ceir rysáit syml ar gyfer creu pwll i'r Prosiect Miliwn o Byllau (gweler 'Rysáit ar gyfer pwll dŵr glân' yn y blwch).

Beth yw pwll?

Cyrff dŵr parhaol neu dymhorol yw pyllau, sydd rhwng 1m^2 a 2 hectar o faint (sef maint oddeutu 2.5 cae pêldroed).

Mae'r diffiniad hwn yn cynnwys pyllau dros dro sy'n sychu yn ystod y flwyddyn, yn ogystal â phyllau bach iawn a phyllau bas iawn megis 'pyllau rhydwyr'.

Mae gan byllau glân llawer o fanteision

- Gwerth uchel o ran bioamrywiaeth: mae'r pyllau hyn yn eithriadol o gyfoethog o ran bywyd gwylt, ac maent yn aml yn gartref i rywogaethau anghyffredin.
- Oes hir: bydd y rhan fwyaf o byllau dŵr glân yn goroesi am gannoedd os nad miloedd o flynyddoedd weithiau.
- Ychydig iawn o waith rheoli: ychydig iawn o waith carthu gwaddodion neu waith rheoli arall y bydd angen ei wneud.
- Ychydig iawn o broblemau hirdymor: e.e. dŵr cymylog, gormod o algae, neu linad y dŵr yn tyfu yno.

Mae'n syndod cyn lleied o byllau cefn gwlad sy'n bodloni'r mein prawf hyn heddiw - dim ond canran fach o byllau'r iseldir yng Nghymru a Lloegr sy'n eu bodloni. Mae'r niwed a achosir gan lygredd, yn enwedig, yn gwaethygu. Erbyn hyn, mae pyllau newydd glân yn hanfodol i helpu i gynnal bioamrywiaeth dŵr croyw yng nghefn gwlad.

4. Beth os na allaf fodloni'r holl feini prawf?

Ni fydd pob prosiect creu pyllau newydd yn gallu bodloni mein prawf y Prosiect Miliwn o Byllau. Yn anffodus, ni fydd pyllau nad ydynt yn bodloni'r mein prawf yn gallu cyfrannu at darged 2012 ar gyfer pyllau dŵr glân (gweler *Taflen Ffeithiau 1*). Ni fydd gan byllau sydd â dŵr o ansawdd gwael, yn enwedig, yr un manteision â phwll dŵr glân (gweler y blwch), ac fel rheol ni fyddant chwaith yn llwyddo i gynnal eu cymunedau bywyd gwylt eithriadol yn y tymor hir.

Fodd bynnag, gall bron pob pwll newydd fod yn werthfawr i fywyd gwylt er hynny, a byddant yn ychwanegu at y rhwydwaith dŵr croyw'n gyffredinol, sydd i'w groesawu.

Os nad yw'n bosibl dilyn rysáit y Prosiect Miliwn o Byllau, dylech barhau er hynny i ddarllen y cyngor sydd yn y *Pecyn Cymorth Creu Pyllau*. Dylech wneud eich gorau glas i gadw'r dŵr mor lân ag sy'n bosibl. Os yw ansawdd y dŵr yn wael iawn, dylech ganolbwytio ar greu dŵr bas iawn a chynefinoedd da o gwmpas ymyl y pwll i sicrhau ei fod mor werthfawr ag sy'n bosibl o ran bywyd gwylt.

5. Rhagor o wybodaeth am sut i greu pyllau da

a) Dylech chwilio am le da

(i) Dylech sicrhau na ddefnyddir dulliau amaethu dwys ar y tir o gwmpas y pwll. Yr ardal allweddol yw 'dalgyllch' y pwll - h.y. *unrhyw* ardal sydd uwchlaw'r pwll ac y bydd dŵr a silt yn draenio ohoni i gyfeiriad y pwll. Yn y dalgyllch hwn:

- Dylech chwilio am safle a fydd yn darparu ffynhonnell o ddŵr heb ei lygru i'r pwll. Dewiswch ardaloedd megis glaswelltir garw, coedwig neu rostir.
- Dylech sicrhau na cheir unrhyw dir âr neu dir arall lle afonyddir ar y ddaear yn rheolaidd neu lle mae lefelau maetholion yn debygol o fod yn uchel. Dylech osgoi glaswelltir a gaiff ei amaethu'n ddwys, lle defnyddir gwrtraith neu blaladdwyr a allai lifo oddi ar y glaswelltir.
- Dylech osgoi lleoedd sy'n debygol o dderbyn dŵr ffo oddi ar ffyrdd, llwybrau, tai, iardiau neu bentyrâu rwbel ac ati. Mae'r dŵr sy'n rhedeg oddi ar doeon yn aml yn eithaf glân, ond nid yw'r dŵr sy'n rhedeg oddi ar arwynebau trefol eraill yn lân fel rheol.

(ii) At ei gilydd, dylech osgoi gadael i ddŵr o nentydd, ffosydd neu ddreiniâu lifo i mewn i byllau. Ar draws y rhan fwyaf o Brydain, mae dŵr sy'n lifo i mewn i byllau'n cynnwys dŵr wedi'i lygru a silt. Bydd y silt y mae'r dŵr hwn yn ei gludo yn llenwi pyllau'n gyflym iawn, a bydd yn golygu bod eu hoes ddegawdau, os nad canrifodd weithiau, yn fyrrach nag y dylai fod. Y ffynonellau gorau o ddŵr ar gyfer pyllau fel rheol yw (a) dŵr daear neu (b) ddŵr glaw a dŵr wyneb sy'n draenio o ardaloedd lle na ddefnyddir dulliau amaethu dwys.

(iii) Peidiwch ag ychwanegu pridd uchaf i mewn i'r pwll neu'i adael wrth ymyl y pwll. Mae pridd uchaf yn cynnwys lefelau uchel iawn o faetholion. Felly, ar ôl sicrhau bod gan y pwll ffynhonnell o ddŵr glân, peidiwch â mynd ati wedyn i ychwanegu llygryddion o bridd uchaf. Yr is-haenau delfrydol ar gyfer gwaelod a glannau pwll dŵr glân yw'r is-haenau sy'n brin o faetholion yn naturiol, megis clai neu dywod moel.

Rysáit ar gyfer pwll dŵr glân

- Chwiliwch am le sydd â ffynhonnell o ddŵr glân (Ffigur 1). I wneud hynny:
  - dylech sicrhau bod y pwll mewn amgylchedd naturiol
  - dylech osgoi cysylltu'r pwll â dŵr sy'n lifo o nentydd neu ffosydd
  - ni ddylech ychwanegu pridd uchaf i mewn i'r pwll nac o'i amgylch.
- Gadewch i rywogaethau gytrefu'r pwll yn naturiol - peidiwch â rhoi stoc o blanhigion, pysgod neu anifeiliaid eraill ynddo.
- Sicrhewch na therfir ryw lawer ar y pwll yn ystod ei oes: sicrhewch na fydd cŵn neu weithgarwch bwydo hwyaid yn afonyddu arno'n aml.

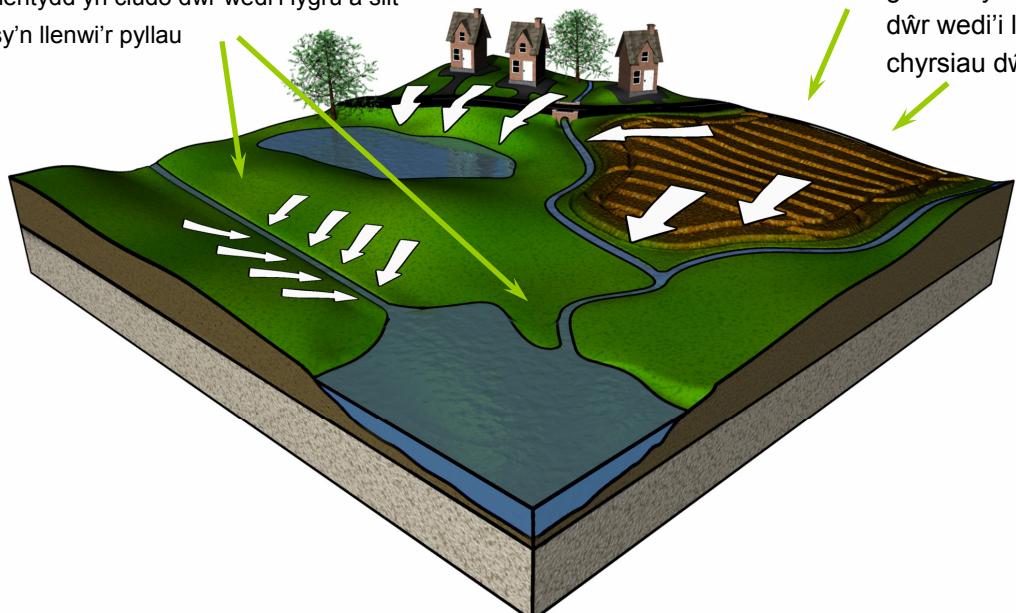

Beth yw dŵr glân?

Yn achos pyllau (a chyrff dŵr eraill), mae 'glân' yn golygu nad yw'r dŵr y maent yn ei gael wedi'i ddiraddio gan lygredd. Yn gyffredinol, mae hynny'n golygu dŵr sy'n cynnwys lefelau isel o faetholion (megis nitradau a ffosffadau) a metelau trwm, a dŵr nad yw'n cynnwys plaladdwyr neu gemegion eraill artifisiau.

Mae Taflen Ffeithiau 10 yn y Pecyn Cymorth Creu Pyllau yn rhestru'r lefelau y disgwyli eu gweld o'r elfennau hyn mewn dŵr glân, ac mae'n dangos sut y mae llygryddion yn cyrraedd pyllau.

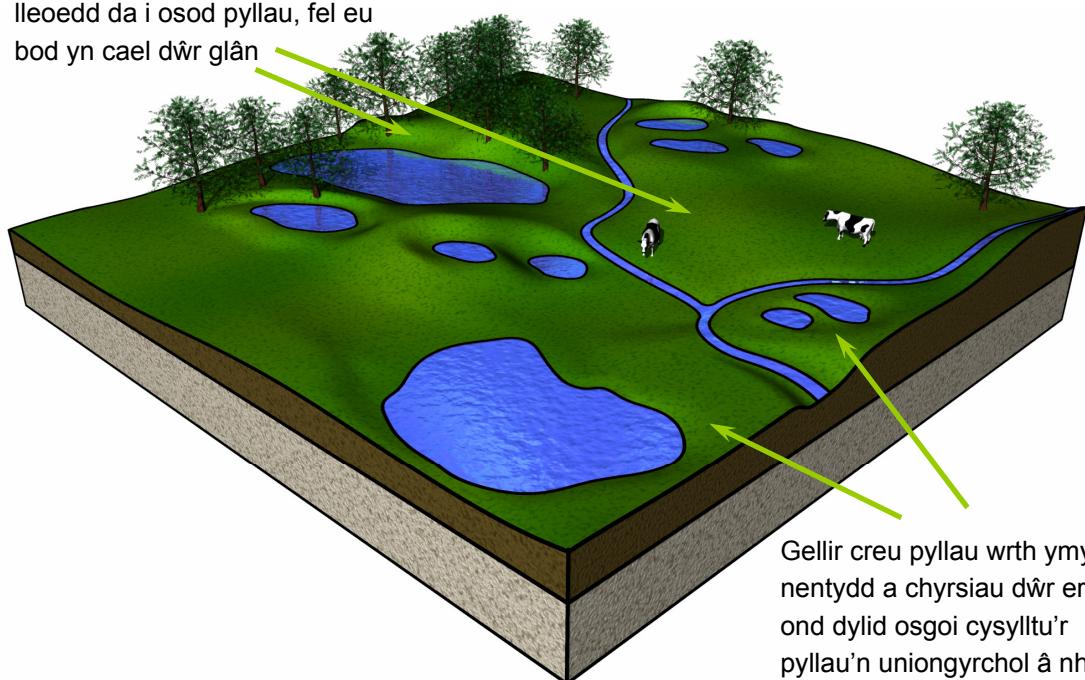
Mae dŵr sy'n liifo o ffosydd neu
nentydd yn cludo dŵr wedi'i lygru a silt
sy'n llenwi'r pyllau

Mae dŵr ffo o ardaloedd trefol ac o
gaeau sydd wedi'u haredig yn cludo
dŵr wedi'i lygru i mewn i byllau a
chrysiau dŵr

Mae coetir a glaswelltir na
chânt eu pori'n ddwys yn
lleoedd da i osod pyllau, fel eu
bod yn cael dŵr glân

Gellir creu pyllau wrth ymly
nentydd a chrysiau dŵr eraill,
ond dylid osgoi cysylltu'r
pyllau'n uniongyrchol â nhw

Ffigur 1. Dylid gosod pyllau mewn manau lle bydd ganddynt ffynhonnell o ddŵr glân

b) Dylech adael i rywogaethau gytrefu'r pwll yn naturiol

Egwyddor arweiniol i'w dilyn wrth greu pyllau newydd yw *peidiwch ag ychwanegu dim* - dim planhigion, pysgod, amffibiaid na bwced o slwtsh o bwll arall fel 'rhywbedd i ddechrau' (gweler **Taflen Ffeithiau 8**).

Gall ychwanegu planhigion at bwll newydd fod yn demtasiwn mawr - mae'n sicr yn gwneud i'r pwll edrych yn fwy deniadol. Ond ceir rhesymau ecolegol da dros beidio â stocio pyllau. Y rheswm pwysicaf yw'r ffaith nad yw pyllau newydd yn gynefinoedd gwag. Mae'r tywod neu'r clai moel a geir mewn pyllau newydd, a'r ffaith nad oes planhigion yno, yn creu cynefin arbennig iawn i fywyd gwylt.

Gall pwll dŵr glân fodoli am 100 mlynedd neu fwy, a bydd y cyfnod cyntaf pan fydd popeth yn foel yn pasio'n ddigon cyflym. Peidiwch â byrhau'r cyfnod hwnnw - mwynhewch yr hyn sy'n gwneud pwll newydd mor arbennig.

c) Dylech osgoi gadael i bobl ac anifeiliaid anwes a flonyddu ar y pwll

Mae pobl eu hunain yn iawn, a dylid eu hannog i fwynhau pyllau bywyd gwylt. Ond gall pobl a'u hanifeiliaid anwes gael effaith ddifrifol ar byllau dŵr glân. Mae'r prif broblemau'n codi pan gaiff pysgod eu hychwanegu (yn enwedig carp), a phan fydd cŵn yn nofio yn y pwll yn rheolaidd. Gall y ddua beth hyn gynhyrfu'r dŵr a'i wneud yn gymylog yn barhaol. Bydd dyfodiad planhigion estron a gweithgarwch bwyaid yn achosi problemau hefyd.

Mae'n debyg y bydd pobl yn effeithio mewn un neu ragor o'r ffyrdd hyn ar unrhyw bwll sydd wrth ymhlwybr neu unrhyw bwll y gall y cyhoedd ei weld yn glir a mynd iddo'n rhwydd. Ceir sawl ateb posibl: peidiwch â lleoli'r pwll wrth ymhlwybr cyhoeddus, cloddiwch rwydweithiau o byllau sy'n cynnwys rhai pyllau 'aberthol', cyfyngwch ar fynediad, gosodwch rwystrau naturiol ac ati. Gweler y taflenni ffeithiau eraill yn y Pecyn Cymorth Creu Pyllau i gael rhagor o wybodaeth fanylach am sut i greu pyllau, sut i'w cynllunio a sut i ofalu amdanynt ar ôl eu creu.

6. Cynghorion ynglych sut i greu pyllau ardderchog

Pa fath o byllau?

Cyhyd â bod gan byllau ddŵr glân gallant fod yn ardderchog i fywyd gwylt, waeth beth fo'u maint, eu siâp neu'u dyfnder. Mae pyllau unigol yn werthfawr yn eu rhinwedd eu hunain, yn enwedig os ydynt yn rhan o dirwedd lle mae llawer o byllau eisoes. Mae rhwydweithiau o byllau'n fwy gwerthfawr fyth, yn enwedig os ydynt yn cynnwys pyllau o wahanol ddyfnder a rhai y mae eu hoes yn amrywio, gan gynnwys pyllau dros dro sy'n sychu bob blwyddyn. Mae'r amrywiaeth hwn yn cynyddu'r ystod o fywyd gwylt sy'n gallu cytrefu safle, a bydd yn sicrhau bod cynefinoedd defnyddiol yn parhau, waeth sut y bydd yr hinsawdd yn y dyfodol.

↑ Mae hyd yn oed pyllau bach iawn yn dda ar gyfer bywyd gwylt

Gwaith dylunio da

Gellir defnyddio gwaith dylunio da i wneud pyllau ardderchog yn byllau gwell fyth, ac mae'r *Pecyn Cymorth Creu Pyllau* yn cynnwys canllawiau helaeth a Chronfa Ddylunio i roi syniadau i chi.

Dyma rai egwyddorion pwysig:

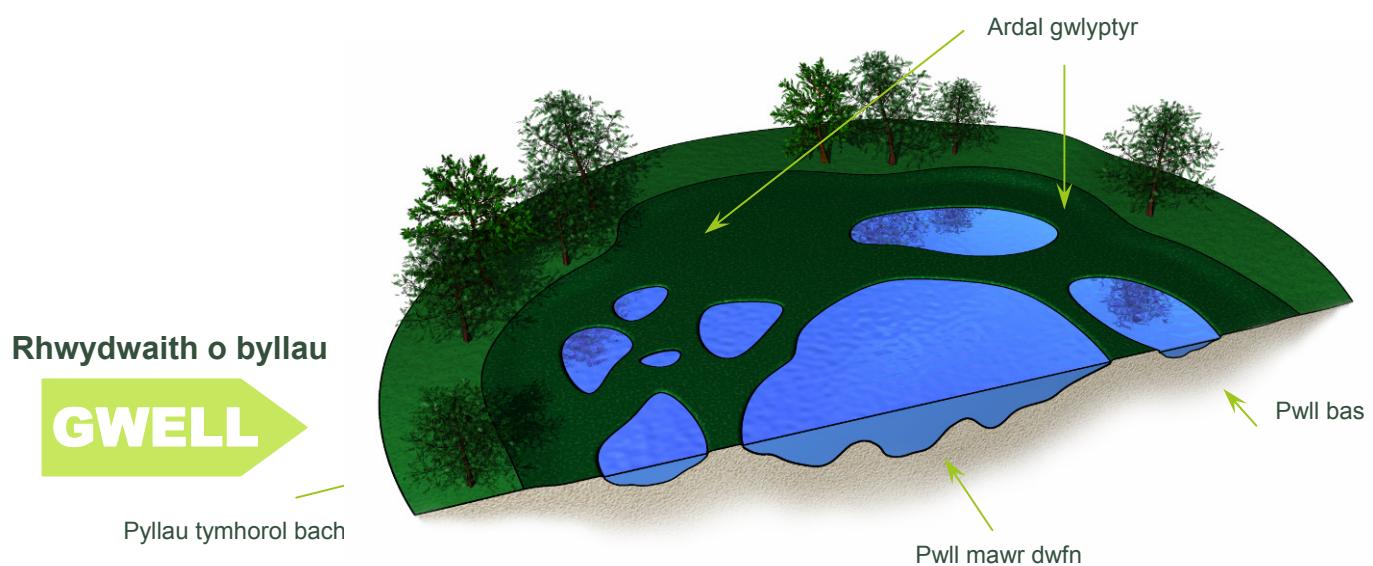
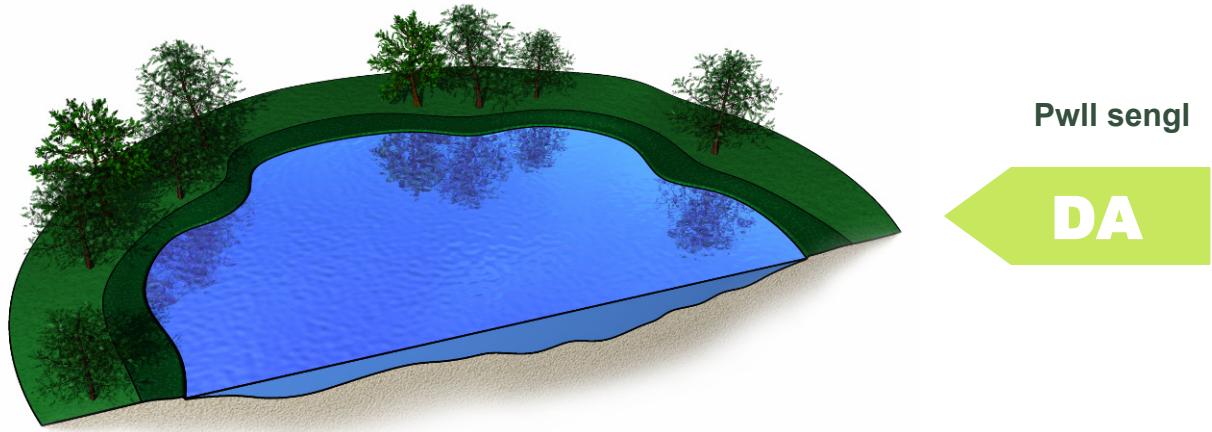
- Meddyliwch am y modd y bydd safle'r pwll yn cael ei ddefnyddio wedyn - mae gwahaniaeth rhwng dylunio pyllau ar gyfer tir a gaiff ei bor i thir na chaiff ei bor.
- Cadwch y rhan fwyaf o onglau'r glannau'n isel iawn gan greu parth eang sydd bron yn wastad wrth ymhlwybr (ongl sy'n llai na 5°). Yr ardaloedd mwyaf amrywiol mewn pwll yw'r rhannau bas.
- Peidiwch ag anghofio y bydd lefelau dŵr pyllau'n codi ac yn gostwng yn ystod y flwyddyn - ar gyfartaledd byddant yn gostwng 30cm i 80cm rhwng y gwanwyn a'r hydref. Dylech ystyried hynny wrth ddylunio, er mwyn sicrhau y ceir ardaloedd o ddŵr bas bob amser.

Y rhannau cyfoethocaf o bwll yw'r ardaloedd o ddŵr nad ydynt yn fwy nag ychydig gentimedrau o ddyfnder! Wir!

Bydd gan bwll sydd wedi'i ddylunio'n dda lawer o ardaloedd lle ceir dŵr sydd mor fas â hyn. Bydd lefelau'r dŵr yn codi ac yn gostwng yn ystod y flwyddyn - felly bydd creu glannau hir ar ongl isel yn sicrhau bod mannau bas i'w cael bob amser.

- Dylech ddylunio'r topograffi tanddwr hefyd. Mae llawer o'n planhigion tanddwr brodorol, gan gynnwys rhawn yr ebol a'r dyfrllys, yn tyfu orau mewn ardaloedd lle na cheir y gwaddodion organig sy'n cronni mewn pyllau dros amser. Mae'n well gan y planhigion hyn gael clai neu dywod moel. Felly, dylech greu beisleoedd a barrau tanddwr. Bydd siltiau organig mân yn llithro oddi ar y rhain ac yn cronni yn y cafnau islaw, gan adael y rhan uchaf yn foel er mwyn i blanhigion dyfu yno.

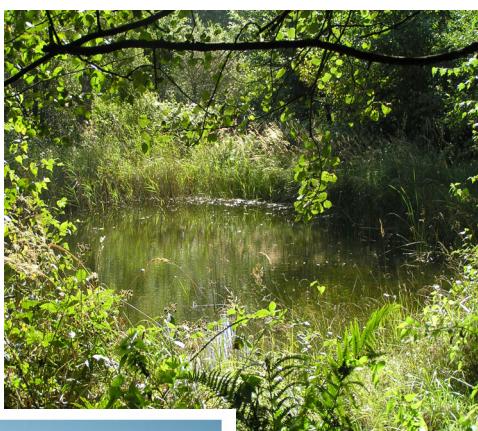
Figur 2. Dylech greu rhwydweithiau o byllau o wahanol ddyfnder ac arwynebedd. Bydd hynny'n cynyddu'r ystod o fywyd gwylt a gaiff ei ddenu i'r safle, a bydd yn darparu cynefinoedd ym mhob math o hinsawdd.

7. Lleoedd ardderchog i greu pyllau

Cyhyd â'ch bod yn dilyn yr egwyddorion sy'n gysylltiedig â 'dŵr glân' ac 'aflonyddwch prin', gallwch gloddio pyllau yn unrhyw le, fwy neu lai. Mae cefn gwlad yn llawn mannau lle gellir creu pyllau. Mae glaswelltir na chaiff ei amaethu'n ddwys, coetir, tir prysgwydd, rhostir, gweundir, corsydd arfordirol a llaciau twyni i gyd yn gynefinoedd delfrydol. O gymryd rhywfaint o ofal mae hefyd yn bosibl creu pyllau dŵr glân ar ffermdir, tiroedd comin a chrysiau golff, a hyd yn oed mewn gerddi trefol.

Glaswelltir: Yn aml mae pyllau glaswelltir lle mae anifeiliaid yn pori yn byllau cyfoethog, a gallant fod yn amrywiol iawn. Mae da byw yn cadw'r llystyfiant yn fyr, sy'n golygu bod hyd yn oed pyllau bas a bach iawn yn para am flynyddoedd lawer. Mae'r ffait bod carnau anifeiliaid yn sathru'r ddaear wlyb ac yn ei chorddi yn ddefnyddiol, gan fod hynny'n creu lefel ychwanegol o gymhlethdod o ran cynefin ar ochr y pwll.

Coetir a thir prysgwydd: Yn aml mae pyllau coetir yn arbennig o dda ar gyfer amffibiad a gweision y neidr. Bydd cysgod y coed yn gwarchod llawer o'r pryd ag adenydd brau sy'n byw mewn gwlyptiroedd, a fyddai fel arall dan lach gwyntoedd cryfion. Bydd pyllau ag arwyneb mawr yn ddefnyddiol yn aml i sicrhau nad oes coed yn hongian dros bob rhan o bob pwll.

Gwlyptiroedd: Gall cloddio pyllau mewn corsydd a ffeniau helpu i ychwanegu at yr amrywiaeth o ran cynefin sydd yn yr ardaloedd hyn o wlyptir. Mae angen cymryd gofal, fodd bynnag, er mwyn sicrhau na chaiff gwlyptiroedd sy'n bodoli eisoes eu niweidio ac er mwyn ystyried yn ofalus sut i gloddio mawn yn y dyddiau hyn lle mae pawb yn ymwybodol iawn o'r hinsawdd.

Ardaloedd arfordirol: Mae parth arfordirol y DU yn gul a than lawer o bwysau. Os caiff pyllau yn yr ardaloedd hyn eu cynllunio'n ofalus, gallant helpu i gynnal llawer o rywogaethau agored i niwed sydd i'w gweld mewn pyllau llaciau twyni tymhorol a lagynau lled hallt a lagynau heli.

Rhostir a gweundir: Mae pyllau rhostir yn fannau lle ceir peth wmbredd o fioamrywiaeth, ac mae llawer o rywogaethau prin yn gysylltiedig â'r ardaloedd gwlyb hyn. Mae cyfres arbennig o blanhigion i'w gweld mewn pyllau dros dro ar rostir yn y rhychau olwynion ar lonydd ac o gwmpas gatiau lle mae'r tir wedi'i sathru.

Ffermdir: Ceir llawer o fannau ar ffermydd lle gall pyllau dŵr glân ffynnu - coedwigedd a choedlannau, ardaloedd o dir sydd heb ei ddraenio'n dda, a chorneli sy'n lletchwith neu'n amhroffidiol i'w hamaethu. Mae tystiolaeth yn dangos bod yr arfer o greu pyllau newydd eisoes yn gyffredin ar ffermdir, ond nad yw'n darparu cynefinoedd o safon fel rheol. Bydd sicrhau bod gan y pyllau newydd hyn ddalgylchoedd glân yn gwneud llawer o les i fioamrywiaeth dŵr croyw yng nghefn gwlad.

Pyllau mewn gerddi: Mae'n bosibl creu pyllau dŵr glân mewn gerddi, ond nid yw bob amser yn hawdd. Y brif broblem yw temtasiwn - mae'n anodd iawn gwrthsefyll y temtasiwn i ychwanegu dŵr tap neu blanhigion at bwll mewn gardd, yn enwedig yn ystod y blynnyddoedd cyntaf pan fydd y pwll yn edrych yn foel a phan fydd y dŵr yn aml yn gymylog. Fodd bynnag, o ddilyn yr egwyddorion ar gyfer pyllau dŵr glân, gallwch greu'r cynefinoedd arbennig iawn hyn yn eich gardd.

8. Mannau lle dylid cymryd gofal!

Un o'r pethau pwysig iawn i'w cofio wrth gloddi pyllau newydd yw'r ffaith na ddylai hynny ddinistrio rhywbeth sydd eisoes yn werthfawr.

Cynefin sy'n bodoli eisoes: mae angen sicrhau nad yw'r cynefin sy'n cael ei gloddio'n werthfawr yn ei rinwedd ei hun. Os ceir amheuaeth, byddai'n well bod yn rhy ofalus. Os ceir cae unffurf ag un ardal wlyb, cloddiwrch y pwll *wrth y myl* yr ardal honno yn hytrach nag yn ei lle.

Archeoleg: mae archeoleg yn rhan o'n treftadaeth genedlaethol, a gall cloddio pyllau ei dinistrio'n hawdd. Dylech ymgynghori ag Archeolegydd y Sir bob amser.

Trowch at *Daflen Ffeithiau 5* i gael gwybodaeth am leoli pyllau, a *Thaflen Ffeithiau 6* i weld adolygiad o'r materion y dylid eu hystyried wrth lunio cynllun creu pyllau.

9. Pyllau sy'n gartref i rywogaethau prin

©HCT

Mae pyllau'n gartref i gannoedd o rywogaethau prin. Mae oddeutu 100 o'r rywogaethau hyn dan gymaint o fygythiad nes bod ganddynt Statws Blaenoriaeth yng Nghynllun Gweithredu Bioamrywiaeth y DU - anifeiliaid megis sboncyn-y-dail dyfrllys, sy'n goroesi mewn ychydig o byllau'n unig ac sydd mewn perygl dirifol o ddiflannu ym Mhrydain.

Un o nodau'r Prosiect Miliwn o Byllau yw creu o leiaf 1,000 o byllau a fydd yn helpu i gynnal llawer o'r rywogaethau hyn. Er mwyn gwneud hynny, bydd y prosiect yn cynhyrchu Ffeiliau Rhywogaethau yn 2009-2010 a fydd yn darparu gwybodaeth am waith dylunio a lleoliad pyllau a gaiff eu creu'n benodol ar gyfer y rywogaethau hyn. Bydd cyllid a chymorth gan Swyddog Prosiect ar gael i helpu i sicrhau bod modd creu'r pyllau yn y mannau lle byddant yn gwneud y lles mwyaf.

©HCT

Neidr y gwair (chwith) a broga'r dŵr (dde). Mae neidr y gwair yn gallu nofio'n dda, a chaiff ei chysylltu'n aml â phyllau lle mae'n bwyta amffibiaid a physgod. Broga'r dŵr yw un o rywogaethau brodorol mwyaf prin y DU.

I gael rhagor o wybodaeth am y Prosiect Miliwn o Byllau, ewch i
www.pondconservation.org.uk/millionponds neu anfonwch eich ymholiadau
mewn neges e-bost i info@pondconservation.org.uk